

Jacqueline Woodson

Brown girl dreaming (2021)

N4

Dimensies	Indicatoren	Toelichting complicerende factoren
Algemene vereisten	Bereidheid	Het boek heeft een uitnodigende kleurrijke kaft. De Engelse titel kan aansprekend zijn voor de hogere niveaus. De lovende recensies en het citaat van Alicia Keys op de kaft werken aansporend.
	Interesses	Dit verhaal is geschikt voor lezers die houden van geëngageerde verhalen (in dit geval over rassenscheiding in de Verenigde Staten van de jaren zestig) en voor lezers die een originele schrijfstijl waarderen.
	Algemene kennis	Enige kennis van racisme in de Verenigde Staten en de verschillen tussen het Noorden en het Zuiden vergroten het leesplezier.
	Specifieke literaire en culturele kennis	Er wordt verwezen naar zwarte beroemdheden, zoals Martin Luther King, Malcolm X, Rosa Parks, Angela Davis en Sam Cooke. Deze kennis is niet vereist om het verhaal te kunnen volgen, maar vergroot wel het leesplezier.
Vertrouwdheid met literaire stijl	Vocabulaire	Het woordgebruik levert geen problemen op.
	Zinsconstructies	Het verhaal leest als een gedicht: iedere zin is afgebroken en bestaat uit meerdere regels. Daar zullen lezers even aan moeten wennen. De zinnen zijn niet complex.
	Stijl	Het verhaal bevat veel vergelijkingen met de natuur ("als rivieren door mijn aderen") en beschrijvingen van ruimtes en de omgeving. Verder is Woodsons stijl indirect, zintuiglijk en dubbelzinnig ("Acht jaar oud en boos op iets / of is het iemand / die wij niet kunnen zien?"). Dat vormt een flinke uitdaging voor N3-lezers. Hierbij is een opdracht gemaakt (N3). N4 zullen ervan genieten om tussen de regels door te lezen en de verhaallijn te reconstrueren.
Vertrouwdheid met literaire personages	Karakters	Centraal staat Jacqueline, ook wel Jackie. Je volgt Jackie van haar geboorte tot ze een jaar of tien is. Lezers zullen het lastig vinden zich in haar te verplaatsen: ze observeert vooral en handelt amper; een uitdaging voor N3-lezers.
	Aantal karakters	De lezer leert meer dan twintig familieleden en kennissen kennen. De stamboom voor in het boek helpt de lezer daarmee.

	Ontwikkeling van en verhouding tussen karakters	Het verhaal draait niet om karakter- maar om talentontwikkeling. Jackie krijgt in haar vroegste jaren langzaam gevoel voor taal en verhalen, tegen de achtergrond van een gesegregeerd Amerika. De lezer moet goed tussen de regels doorlezen om dit eruit te halen en daarom is het boek vooral geschikt voor N4-lezers.
Vertrouwdheid met literaire procedés	Spanning	Het verhaal bevat Jackies impressies en herinneringen. Ze denkt terug aan haar vroegste jeugd. Er is geen sprake van actiespanning, maar de subtiele verwijzingen naar de Civil Rights Movement geven het boek een spannende onderlaag. Hierbij is een opdracht gemaakt (N3).
	Structuur	Het verhaal bestaat uit vijf delen die bestaan uit zeer korte hoofdstukken van twee of drie pagina's. Dit zijn een soort fragmentarische en niet altijd plotgestuurde dagboeknotities. Veel hoofdstukken starten met een tijdsaanduiding ("Wanneer mijn moeder thuiskomt") en dat zorgt voor enige structuur. Toch vormt deze manier van vertellen voor de meeste N3-lezers een struikelblok.
	Chronologie	Geen probleem. Het verhaal wordt chronologisch verteld.
	Verhaallijn(en)	Er is amper sprake van een verhaallijn, vanwege het dagboekachtige karakter. Op de achtergrond gebeurt wel van alles: Jackies ouders scheiden, haar oom verdwijnt in de gevangenis, haar tante en opa overlijden. Het is de vraag of N3-lezers al deze gebeurtenissen tussen de regels door lezen. Voor N4-lezers is het juist interessant om de plot eigenhandig te reconstrueren.
	Perspectief	Vertellend ik-perspectief in de tegenwoordige tijd. Dit levert geen problemen op.
	Betekenis	N3-lezers zullen moeite hebben dit verhaal te doorgronden, zowel vanwege de vorm als de inhoud. Ze interesseren zich in het verhaal van een zwart meisje dat opgroeit in een gesegregeerd en racistisch Amerika. Ook hebben ze oog voor Jackies persoonlijke leed, zoals de verhuizingen, de scheiding van haar ouders en de ziekenhuisopname van haar broertje. N4-lezers denken bovendien na over de kracht van verbeelding, taal en verhalen.
Auteur docentinfo		Frits Dijkstra